

# Telegraful

Organ național-bisericesc

Onor. Red. a revistei «Transilvania»  
(Str. Șaguna 8)

Sibiu



Abonamentele și inserțiunile  
să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

## Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.  
Ziarul apare Marțea și Vinerea

## Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză  
Articole nepublicate nu se înapoiază

## Prețul inserțiilor:

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

## Suflet sănătos, trup sănătos

Societatea omenească dă tot mai mare atențiune mijloacelor de a vindeca boalele trupești.

Paralel cu ridicarea spitalelor, merge opera de luminare a minților, până în straturile de jos, cărora li se explică faptul că boalele trebuie mărturisite, nu ascunse, pentru a fi vindecate.

Și e ciudat! Față de boalele corpului lumea de azi e foarte îngrijată; — ear față de boalele sufletului, mai grele decât ale corpului și cu efect mult mai distrugător, oamenii stau, în deobște, puțin pășători și caută, cât pot, să le ascundă și să nu le mărturisească nimănui.

Deși desordinea sufletească transpiră prin ochi, prin față, prin întreaga atitudine a omului, lumea e de credință că totuș e mai bine, ca boalele sufletului să fie ținute sub mască.

Credință înșelătoare cu deșăvârșire!

Dacă într-o familie a fost lăsată să crească în voia sa egoismul, e chestie de timp când el va izbucni cu tărie, învrăjbind de moarte pe înșiși membrii acelei familii.

Ura, invidia, mândria deșartă, umblă cât umblă nevăzute,

ca șarpele prin earba deasă; — dar când sosește ceasul rău, ele sânt în stare să distrugă valori dobândite în curs de ani cu muncă și trudă și jertfă.

Epidemiile, care apar din timp în timp și seceră viețile a sute de mii de oameni, au darul să ne înspăimânte; — dar epidemiile constante ale boalelor sufletului care produc atâta nenorocire în sânul societății omenești, ne lasă, de obicei, indiferenți.

«Așa-i lumea, ce să-i faci!» îți spune cutare înțelept al timpului.

«Așa-i lumea», va fi spus oare acelaș înțelept pe vremea când holera și alte mari boale își purtau mătura aducătoare de moarte preste țări și popoare? Nu!

S'au găsit învățați, medici cari au cercetat și au găsit mijloace de a salva milioane de vieți din gura morții crâncene.

Ce au făcut și ce fac medicii față de boalele cele mai grele ale corpului, trebuie să facă sfânta biserică față de boalele amenințătoare sufletului.

Spitalele sânt pline de clienți; temnițele gem de jertfele unei vieți sufletului mincinoase și pervertite.

Dacă în contra microbilor

s'au aflat, prin studiu și sârguință, serul mântuitor, cu atât mai ales trebuie să se găsească leacul contra boalelor sufletului, ca: minciuna, răutatea, falșitatea șcl. ce le vedem sporind sub ochii noștri.

Buruenile sufletului în primul rând amenință să înghită biserică, știind că de acolo le poate veni duhul care să le omoare.

Este simptomatic, că tocmai în timpurile când boalele sufletului se așază îndărătul boalelor trupești, biserică este mai ocolită și mai uitată.

A fost o vreme, când oamenii erau convinși că este peste puterea omenească să pătrunzi în mașinăria fină a sufletului.

Atunci, dela împăratul puternic până la săracul oropsit, toți căutau alinare în scaunul mărturisirii. Azi lumea preferă să sufere chinurile groaznice ce le produc păcatele adunate în suflet, decât să meargă la mărturisire, unde ar afla ușurare și vindecare.

Totul se poate nega pe această lume; un singur lucru trece dincolo de puterea negațiunii: conștiința tulburată și neliniștită nu te lasă să scapi, nu te lasă să te odihnești, până când nu-i aduci cuvântul de iertare al lui Hristos.

Toate frazele din lume, adunate la un loc, nu te pot elibera de conștiința ta tulburată, până nu-ți pleci capul și inima în scaunul mărturisirii.

Biserică are sfânta datorie de a învăța lumea să nu ascundă durerile sufletului, și să-i arate harul sfântului al lui Hristos; căci, zice o vorbă din vechime: «Numai cine are suflet sănătos, poate fi sănătos la trup».

Celor ce nu vor să înțeleagă glasul de mamă iubitoare al bisericii, le rămâne: ispășirea groaznică a păcatelor pe lumea aceasta și cealaltă. Un adevăr clar și etern, ca și Acela care l-a așezat în lume.

Prof. Dr. Ștefan Ciorolana.

**Manualele.** Fiindcă unii dintre autorii de manuale didactice religioase au tipărit și pus în vânzare manuale fără aprobarea Sfântului Sinod, nesocotind astfel autoritatea bisericii, I. P. S. Patriarh-Regent a cerut ministrului instrucțiunii să nu permită introducerea unor asemenea manuale în școală, iar profesorilor de religie și cateheților li-a poruncit să nu recomande elevilor manuale care nu sânt aprobate de autoritatea bisericească.

## FOIȘOARA

### Școala lui Hristos

Sf. Evanghelie ne spune, că Răscumpărătorul divin, Isus Hristos, după învierea Sa din morți, s'a apropiat de mahniiții săi învățaței plecați spre Emaus. Mântuitorul li-a explicat atunci profețiile referitoare la suferința Lui. Evanghelistul spune: «Au nu trebuia a pătimi acestea Hristos, și a intra întru mărirea Sa?» (Luca: 24, 26).

Dar nu numai cătră iubiiții Săi învățaței s'a adresat Isus. S'a cugetat la fiecare om, când zice: «Orcine vrea să vie după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea sa, și să-mi urmeze mie». (Matei: 16, 24).

Din această «vale a plângerii» numai pe calea suferinței putem intra în gloria cerească.

Sfântul Apostol Pavel vrea să ne încurajeze în starea suferindă, zi-

când: «Insuș Duhul acesta mărturisește, dimpreună cu duhul nostru, că sântem fii ai lui Dumnezeu. Ear de sântem fii, sântem dar și moștenitori; moștenitori adică ai lui Dumnezeu și împreună moștenitori ai lui Hristos, de vreme ce pățimim împreună cu Dânsul, ca să ne și preamărim cu Dânsul». (Romani: 8, 16, 17). «Că socotesc, că nu sânt vrednice pătimirile vremii de acum de a se asemăna cu mărirea cea viitoare, care va să se descopere întru noi» (Romani: 8, 18). «Că precum prisosesc patimile lui Hristos întru noi, așa prin Hristos prisosește și mângăierea noastră». (2. Cor. 1, 5).

Sfântul apostol Petru scrie: «Iubiților, nu vă mirați de aprinderea care este întru voi, care se face vouă spre ispită, ca și cum s'ar întâmpla vouă ceva străin; ci pentru că vă faceți părtași patimilor lui Hristos, bucurați-vă; ca și întru arătarea mării

Lui să vă bucurați, veselindu-vă». (Petru: 4, 12, 13).

În zilele când sângerează din multe răni societatea creștină, când scade în multe locuri energia pentru suportarea crucilor, nu va fi superfluă smerita contemplația, și nu un suflet va împrumută din ea nouă plăcere de viață, vigoare, mângăiere și resemnată răbdare.

Calea conducătoare spre cer este aspră. Nu-i ușor lucru a suportă, cu încredere, suferințele și nevoile; — dar bunul Dumnezeu, care ne dă crucea, li adaogă și grația.

Aceasta e calea nevinovaților, sfinților, martirilor, adică a celor aleși, pe cari li așteaptă moștenirea cerească.

Suferința e mijlocul fericirii supreme. Atotputernicul și Atotștiutorul Dumnezeu ne conduce pe calea suferinței.

A se descuraja înseamnă a nu se încrede în Dumnezeu. —

Scurt e timpul suferinței, eternă este posesiunea remunerației cerești. — «Domnul a dat, Domnul a luat, cum a plăcut Domnului așa s'a și făcut, fie numele Domnului binecuvântat în veci». (Iob. 1, 21).

Cu greu se poate împacă nestatornicul suflet omenesc cu suportarea crucii.

I-ar plăcea s'o netezească să mai taie o bucată dintr'înșă, ca să fie mai ușoară.

Dar spre ușurarea ei, — vei cere în rugăciunile tale, — răbdare și perseverență dela Atotștiutorul. Răbdarea îți dă liniștea sufletului, ear liniștea sufletului este energia.

Vei purta crucea întreagă; și remunerație întreagă o vei primi odată din mâna lui Dumnezeu.

Sfântul Francisc d'Asiza exclamă adesea: «Nu-mi luă această cruce, Doamne, de nu cumva de aceea, ca



## Viața românească în America

### — Tineretul —

Continuăm publicarea informațiilor, apărute sub titlul de sus în nrul precedent al ziarului nostru, și anume: despre însemnata problemă a tineretului român american. Păr. consilier arhiepiscopesc, Tr. Scorobef, spune următoarele:

Biserica trăiește în viitor, pregătind în prezent generațiile tinere menite să ia în primire bunurile spirituale, moștenite, spre a le transmite urmașilor neștirbite. Acasă nu e problemă mai însemnată decât a tineretului, care nu s'a născut ca noi cu jugul robiei în grumazi, ci cu zestrea sfântă a libertății. Dar în America problema e cea mai de căpetenie. Părinții s'au născut pe pământul strămoșesc, la care se doresc, dar copiii lor s'au născut aici și-și reclamă dreptul de a iubi această țară de naștere. Nici odată n'a fost o prăpastie mai înfiorătoare ca între părinții români din America și între copiii lor.

Biserica simte conflictul, iar unii părinți trăiesc aievea tragedia sufletească.

Copiii sânt un factor important. Numărul românilor de la colonizare nu s'a redus mult. În locul celor reînțorși acasă, după război sânt copii născuți aici. Deși emigrarea e împiedecată, numărul românilor crește prin cei ce se nasc aici.

Prima generație umbliă în școlile publice și limba engleză înbușește pe cea românească. E soarta tuturor generațiilor, născute și crescute în America.

Biserica organizată admirabil a catolicilor a încercat o procedură de salvare susținând școli confesionale cu limba de propunere maternă în cele șase clase, dar toți copiii catolici trebuie să treacă în școala publică în cl. VII—VIII pentru a termina cursul primar obligator.

În chipul acesta polonezii, germanii și italienii catolici isbutesc să-și păstreze limba maternă, cu enorme jertfe materiale. Dar în sprijinul limbii materne sare familia catolică și radierea culturai acestor popoare vechi.

Familia colonistului român nu este în stare a-și apăra copiii de pericolul desnaționalizării, mai ales familiile resfirate. Parohiile sânt chemate să organizeze școli catihetice și să deștepte interesul pentru cultura românească, începuturile de până acum s'au dovedit necesare, și în

această direcție trebuie să pornească de grabă o acțiune generală sistematică. Majoritatea copiilor trecuți prin cursul primar n'a avut prilejul să cunoască elementele credinții ortodoxe și cu atât mai puțin tineretul din licee și universitate. Și unde nu s'a semănat, n'are ce crește, nici să aștepti recoltă.

În călătoriile mele am avut prilejul să spovedesc și să cuminec familiile credincioșilor noștri. Ținusem instrucție și pregătire pentru aceste taine sfinte. Mi-au venit băeți și fete de 20 de ani, cari pentru întâia dată au aflat de existența acestor taine și se simțiau satisfăcuți că împreună cu părinții lor s'au împărțit din sfântul potir cu trupul și sângele Mântuitorului Hristos.

Problema tineretului din America e strigătul de alarmă către toată suflarea românească deacasă și de aici. Familia trebuie pusă în condiții de a-și putea îndeplini misiunea, clerul misionar, dar și autoritățile din patrie.

Între măsurile grabnice de luat socotesc: organizarea școlii de Duminecă, răspândirea Sfintei Scripturi și a cărții românești, în familia americană introducerea cercetășiei, excursii în țară cu tineretul și înlesnirea absolvenților de licee de a studia la universitățile din patrie, pentru a crește, pe seama românilor americani, conducători din sânul lor.

Dacă organizația bisericească n'ar aduce alte foloase, salvarea tineretului ar justifica realizarea ei cât mai grabnică.

## Comunicare

Din partea asociației generale a clerului ortodox român primim următoarea comunicare:

Comitetul central al Asociației generale a clerului ortodox român, întrunindu-se azi 19 Septembrie a. c. în localul societății clerului, a hotărât:

1. Deoarece la mulți preoți ortodocși, pentru că au protestat contra ratificării concordatului, li s'a oprit salariul și au fost dați judecării pe motiv de agitație politică, comitetul central, știind departe de orice acțiune politică mișcarea clerului, protestează împotriva prigonirii nedrepte a clerului ortodox și vestește pe această cale pe toți preoții că va face toate demersurile trebuitoare pentru încetarea prigonirii;

2. Comitetul roagă pe toți preoții, cari au fost dați judecării și suspendați, pentru că au protestat, să se adreseze comitetului central, b-d Carol 55,

București, arătând și ziua și instanța unde au procesele;

3. Congresul anual al Asociației, anunțat pentru zilele de 15—17 Septembrie la Arad, se amână pentru zilele de 15 și 16 Octombrie, irevocabil, la București, când preoțimea este invitată să ia parte în număr cât mai mare.

## Din Valea-Jiului

### — Pelerinajii la Mănăstirea Lainici —

Pe apa Jiului, între orașele Petroșani și Târgu-Jiu, la distanță de 32 km., deoparte și de alta umilită stă Mănăstirea Lainici. Această mănăstire, care aici, în creerii munților, a adăpostit pe Tudor Vladimirescu, este zidită pe la anul 1817.

În anul 1916, în luptele din Jiu, a fost ruinată de trupele germane. Doi dintre călugări, duși în prinoare germană, s'au sfârșit de mizeria îndurată. După război au fost aduși 2—3 călugări, cari trăiau din daniile creștinilor din Valea-Jiului ori din satele din Gorj.

În Ianuar a. c. au fost trimiși de P. S. Episcop Vartolomeu al Râmnicului păr. stareț Visarion Toia cu alți 2 călugări, cari cu ajutorul creștinilor din Valea Jiului sprijiniți de preoții ortodocși de aici își pun toată năzuința d'a restaura mănăstirea cum a fost înainte de război.

Preoțimea ortodoxă română din Valea Jiului caută cu multă bună voință a da acestei mănăstiri tot sprijinul posibil, ca această mănăstire să poată fi pentru viitor un loc de pelerinajii la anumite ocazii pentru credincioșii din Valea Jiului, îndrumându-i astfel spre viața religioasă-morală și abătându-i dela pelerinajii la mănăstirile altor confesiuni.

În anul acesta s'au organizat 3 pelerinajii la această mănăstire, dintre care amintesc ultimele 2, dela 29 August la Tăierea capului sf. Ioan, și dela 8 Septembrie la Nașterea Născătoarei de Dumnezeu.

La 29 August de dimineață credincioșii din parohiile Petrila, Petroșani, Livezeni și Aninoasa, conduși de preoții C. Drăgan, T. Ioanovici și E. Șinca, au plecat cu căruțe și autobuse spre mănăstirea Lainici, unde s'a servit în sobor sfânta liturghie și sf. maslu. Au fost mărturisii și cuminecați mulți credincioși. Predici au rostit păr. T. Ioanovici și starețul Visarion.

La rugămîntea credincioșilor, pelerinajii a trebuit repetat la Na-

șterea Născătoarei de Dumnezeu. Sâmbătă seara au sosit la mănăstire numeroși credincioși din Lupeni, Livezeni, Aninoasa și Petroșani în frunte cu grupuri din Oastea Domnului din aceste parohii, conduși de păr. Șandru, parcurgând pe jos cale de 30—40 km. și așteptând sub cerul liber până a doua zi, deși pornise ploaie și frig; ear Duminecă dimineata altă mulțime de popor a făcut acest drum în pitorescul defileu al Surducului, cu căruțe, autobuse, camioane, — încât au umplut curtea mănăstirii, — sub conducerea păr. E. Șinca.

După ce au fost mărturisii — în zorii zilei — circa 150 credincioși de cătră Păr. Șandru și Șinca, s'a slujit sfta Liturgie în sobor luând parte și ieromonahul Pahonie dela Mănăstirea Frasinei. Atea o mică parte din credincioși a putut cuprinde aceasta biserică, cei mai mulți au stat pe afară.

La sfta Liturgie au fost împărțiiți cei mai mulți dintre credincioși. Predica a fost rostită de Pr. E. Șinca. Atât de atrăgătoare au fost aceste pelerinajii cu serviciile lor, încât au ținut să ia parte și mulți credincioși de alte confesiuni.

Sftul Maslu și parastasele, servite sub cerul liber, pentru odihna celor răposai, au umplut sufletele celor prezenți de adevărat simț de evlavie. Din oftările credincioșilor se oglinda năzuința de a se apropia de Hristos. Nimbul serviciilor dumnezeiești a fost mărit și prin cântările și răspunsurile date de corul bisericii ort. din Lupeni sub conducerea prof. Boga, precum și a membrilor din Oastea Domnului. În decursul zilei au mai sosit intelectuali din Valea Jiului și Târgu Jiu.

Cu ocazia pelerinajilor, toate mănăstirile sânt frecventate cu atâta ardoare sufletească, încât își reamintesc adunările creștinilor din primele veacuri ale creștinismului. În decursul pelerinajilor de acum și subimpresia făcută asupra creștinilor, sufletul lor se întărește în credință peste așteptare, ear năzuințele spre viață creștinească ideală să întefesc.

Înrăurirea lor binefăcătoare, asupra credincioșilor din Valea-Jiului, — cred că întrece pe toate altele. Pare că nici unde sufletul creștinului nu este așa de sbuciumat ca aici, nici unde nu ajunge la atâtea răspântii ale vieții morale ca în Valea-Jiului... Pr. E. Șinca.

să-mi dai aita mai mare, în locul ei».

Nu vă laudați cu suferința voastră! Dumnezeu vede toate și le ia în seamă.

Ce fericire sufletească e a suferi, ca să nu știe nimeni, numai bunul Dumnezeu! Cu ce încredere se poate sufletul acomoda inimii împietrite cu spini a lui Isus! — «Cum de n'am putea să fim noi sfinți; doar avem corp pentru suferință și inimă pentru iubire», zice St. Ieronim.

Omului i-ar plăcea să ajungă repede la țintă; îndeosebi la suferință. Dacă e constrâns să sufere, poartă crucea, dar i-ar conveni să prescurteze durata purtării.

Ce ar folosi dacă azi aș vrea să suport suferințele lumii întregi, și mâne nu pot ascultă liniștit un cuvânt ofenzător? Facă-se totul după voia lui Dumnezeu. Dacă pot să fac vreun bine cu suferința și ruga mea,

lasă-mă, Doamne, să viețuiesc o mie de ani; dar lasă-mă să mor, înainte de ce Te-aș putea ofența pe Tine», s'a rugat în gura morții Sfântul Nicolae.

Urmează pe Isus, pe unul Fiul al lui Dumnezeu: aceasta e cea mai nobilă îndemnare în suferințe, în purtarea crucii. Calea Lui e calea grației, pe care se odihnește mâna sfântă a lui Dumnezeu: cea mai sigură cale conducătoare în împărăția cerească.

Aceasta e marea comoară a sufletelor iubitoare de Hristos. Ce măreață mângâiere este a se împărții în soarta purtătorului de cruce Isus! Aceasta e viața adevărată, după care urmează eternă remunerație, eternă glorie!

Fericit e acela, care îmbrățișează suferințele, încercările și crucile vieții!

Există pe pământ și o cale largă, ce apare ușoară, plăcută și veselă;

— dar, privită mai bine, în cotro duce? În jos, mereu mai jos, spre locul nenorocirii, de unde nu mai este rentoarcere.

De câte păcate e ferit omul prin prin crucile și suferințele sale!

Isvor de mângâieri este credința, că crucea ne poate salva de pri-mejdia osândeii eterne.

Sfântul Augustin zicea: Calea conducătoare spre fericire: e suferința. Cari folosesc bine suferința, aceia vor câștiga coroana răbdării ca remunerație. Nu aceea decide, ce cazne îndurăm, ci cu ce însuflețire. Ți e scurtă neplăcerea, îți va fi eternă fericirea; lamentezi scurt timp, te vei bucura infinit. Este mai bună întristarea suferințelor pe nedreptul, decât veselia celor păcătoși.

Pr. Cpt. Dr. T. Potcaș  
Confesorul Garnizoanei Oradea.

## Spicuri

«Trebuie revizuite tratatele de pace?» se întreabă cunoscutul ziarist englez Wickam Steed, șef-redactorul dela «Review of Review», una din cele mai mari reviste engleze, și aduce și astfel de argumente împotriva tezei revizuirilor:

«Di Briand a declarat, anul trecut, la adunarea Soc. Naț., că înainte de război se aflau în Europa 100 milioane de indivizi, cari aparțineau minorităților, ale căror țipete (de durere) și apeluri nu puteau fi adunate oficial din partea unei autorități internaționale. Nu mai sânt decât 20 milioane; de altfel Soc. Naț. s'a creiat pentru ca să adune plângerile lor, ca să repare, în măsura posibilului, nedreptățile ale căror victime sânt. Încontestabil acesta este succes simțitor, dar este materialicește imposibil de a trasa în Europa frontiere, care



Dela ministerul agriculturii

## Din scrisoarea V-a cătră plugari

*Plugari, îngrășați pământul!*

V'o plăcea, nu v'o plăcea, treaba d-voastră. Dar eu în pace n'am să vă las — când cu sfatul, când cu legea — până n'om ajunge să ridicăm producția agriculturii noastre la înălțimea la care au ajuns țările înaintate, cu care trebuie să luptăm pe marile piețe de vânzare.

Statul și ministerul agriculturii fac tot ce trebuie. Rămâne să facă și plugarul iarăș tot ce trebuie, ca să ne împlinim unii cu alții.

Acum statul a dat câteva milioane de lei ajutor camerelor agricole cari și-au pus în gând să ajute pe plugarii ce vor să îngrășe pământul lor cu îngrășăminte chimice, adică îngrășăminte de fabrică.

Astfel de îngrășăminte ale pământului se întrebuințează acolo unde îngrășămintele naturale (adică gunoiul vitelor) nu mai ajung.

Să dea Dumnezeu să le vedem și la noi întrebuințate peste tot...

Statul face jertfe: a destinat peste 200 de milioane lei pentru ajutarea alegerii seminței; acum vine cu alte milioane pentru încurajarea întrebuințării îngrășămintelor; pentru anul viitor va face comenzi de toate uneltele și mașinile trebuincioase agriculturii; și ne batem capul, cu inginerii de meserie, cum să întrebuințăm apa din râuri și din pământ la udatul (irigație) câmpului.

Dar fără ajutorul sufletului plugarului, fără frământarea minții lui și fără truda vredniciei lui, nu ajungem la țintă, orce leguire am face și orcât ar cheltui statul.

De aceea, n'am să vă las în pace...

Și acum să viu la îngrășăminte. Dacă ajutam răspândirea «îngrășămintelor chimice», asta nu înseamnă că pun preț mai mare pe ele decât pe gunoiul vitelor.

Căci pânea pământului este gunoiul.

Sânt și locuri destul de grase care dau roade multumitoare și fără îngrășăminte. Dar sânt prea puține în țară.

Se mai întrebuințează apoi așa numitele îngrășăminte *verzi*, care nu prea sânt cunoscute la noi. Totuși, au foloasele lor: după ce ai cules prima recoltă (de grâu, de orz și altele) se seamănă mazăre sau lupin, trifoi, etc.

să fie perfecte din punct de vedere etnografic... Acelaș lucru în Ungaria, unde minoritățile slovace și române, rămase în Ungaria sânt tratate cu mai puțină considerație ca minoritățile maghiare în Cehoslovacia sau în România.

...«Pacea Europei nu atârână dela modificarea frontierelor, dar trebuie ca, în urma cooperării internaționale, să ajungă frontierele încetul pe încetul invizibile; dela aceasta atârână pacea. Când națiunile nu se vor teme unele de altele, vor accepta să colaboreze și nu se vor teme când vor ști că n'au să mai fie atacate».

«... (Acorduri într'un spirit amical) se vor lega inevitabil, când popoarele vor fi adânc convinse că războiul este costisitor, inutil și distructiv și când vor fi alungat din spiritul lor teama războiului». (Art. de fond din rev. «Pax», 8 Sept. 1929).

Când e aproape să înflorească, se ară și se îngroapă sub brazdă. Cu chipul acesta pământul s'a ținut umbrit și reavăn, buruienile au fost înăbușite, ear putrezirea verzurii îngrășe pământul.

Pentru îngrășămintele verzi se aleg anume plante care nu sărăcesc pământul, ci din contră îi mai adaugă ceva: un fel de hrană sorbită din aer, și care se cheamă azot. Astfel de plante sânt cele care fac floarea ca fluturele: mazărea, lupinul, trifoiul, luțerna. Trifoiul și luțerna se îngroapă în anul din urmă când se răresc.

Rădăcina acestor plante cuprinde niște bubulițe sau umflături: aci s'a adunat un îngrășământ numit azot, pe care astfel de plante îl sorb din aer gata.

Și acum să venim și la *îngrășămintele chimice*. În Vechiul regat nu se prea obișnuiesc, — mai mult în Banat și Ardeal — unde și plugăria este mai înaintată. — Li se mai zice: *îngrășăminte artificiale* sau mai pe românește: *gunoi de fabrică*.

Cenușa, ca să începem cu ea, cuprinde un fel de săruri, care topite în apă, supte de rădăcină și purtate în trupul plantei ca să-l crească, să-l întărească, să-i sporească rodul.

Sânt multe feluri de săruri în cenușe: calce (var), potasă (leșie), fosfor, fier, pucioasă și altele. — Fiecare din acestea întră în hrana plantei, dar mai ales calcea (sau var), fosforul, potasa și azotul.

Din nenorocire tocmai acestea se găsesc în pământ în porții mai mici (fier și pucioasă se găsesc berechet în praf mărunț). — Trebuie cercetat care din ele lipsește, ca să dăm ce trebuie.

Gunoiul de grajd le cuprinde pe toate. Îngrășămintele chimice, — nu le cuprind pe toate. — De aceea nu e bine să le cumperi și să le asvârli cu ochii închiși. Trebuie întâi cercetat pământul; aceasta se cheamă: analiza pământului, și n'o pot face decât agronomii și plugarii învățați. După ce se cunoaște ce anume lipsește pământului, atunci se caută fabrica și îngrășământul chimic, care se potrivește.

Afară de cenușe sânt și altele multe îngrășăminte chimice.

1. Când lipsește azotul, se întrebuințează: a) Cianamida de calciu, care se fabrică la Dicio Săn-Mărtin, se pune cam 150 kgr. la hectar (2 săptămâni înainte de semănat); b) Silicitra sau salpetru, cam 100—150 kgr. la ha (primăvara); c) Sau sulfat de amoniu (rămășițe dela gazul de luminat orașele); se pune toamna pe pământuri mai ușoare, 80—100, la ha.

2. Dacă din pământ lipsește azotul și fosforul, se îngrășe cu: făină de pește, făină de carne — mai ales toamna.

3. Dacă lipsește fosforul, cumperi: a) Suprafosfate, cari se fabrică la Mărășești și Baia-Măre (300—400 kgr. la ha, mai ales primăvara); b) Sau zgura lui Thomas (rămășițe dela fabricația fierului: 600—800 kgr. la ha pe pământuri mai ușoare).

4. Ca îngrășăminte cu potasă — afară de cenușe — se întrebuințează niște săruri scoase din ocne în Germania.

Și acum, frate plugar, odihnește-ți nițel limba, că s'o fi sucit în gură cu astfel de cuvinte neobișnuite.

Dar ia pune-ți din nou mîntea la lucru: Dă-le și se par astea bazonii!

Ei bine, cu bazoniile astea ne bate americanul, care ne trimite d'acolo de la el, aici în țara noastră, grăul lui mai ieftin ca grăul nostru, măcar că se încarcă la cheltueli cu transport, de peste 9 mări și 9 țări.

Fiindcă ele sunt doftoria pământului, și acolo plugarul e un fel de doftor al pământului; îl încearcă, îl cercetează, vede ce-i lipsește; și ce-i trebuie, aceea îi dă; a ajuns să-i comande pământului: «Fă-mi marfa cutare, că ce îți lipsește îți dau eu!»

Incheind, zic: Plugari luminați, întrebuințați îngrășăminte chimice, dacă nu mai vă ajung îngrășămintele dela animale. Dar înainte de a le întrebuința, analizați pământul prin camerele agricole, să vedeți ce-i lipsește, ca numai aceea să-i dați.

Plugari cari ați mai întârziat, grăbiți pasul, întrebuințând gunoiul, până la ultimul pic. Gunoiul este aurul care vă îmbogățește și pe voi și îmbogățește și Țara.

I. Mihalache  
ministru agriculturii.

Discursul mai nou, al dlui Mussolini, afirmă, despre biserica sa romano-catolică, lucruri supărătoare pentru Vatican. Zice adevărat dl Mussolini, că refuză să admită puterea ei indirectă, «fiindcă nu se știe nici unde începe, nici unde se sfârșește această putere», a bisericii romano-catolice. — De aici o vie polemică între o parte și alta.

## INFORMAȚIUNI

Adăpost românesc pe malul Iordanului. Domnitorii români ai Munteniei și Moldovei, precum și mulți boieri au făcut nenumărate daruri mănăstirilor grecești din Peninsula Balcanică, Ierusalim, muntele Atoș, muntele Sinai, dar nici o casă în Ierusalim, unde să se adăpostească peregrinii creștini, cari se învrednicesc a călători la locurile sfinte. Simțind această lipsă pentru închinătorii români, maica Porfira, (de loc din Rășinari, jud. Sibiu), care s'a călugărit în 1910 la mormântul Maicei Domnului în Ierusalim, a construit o frumoasă casă la Ierihon, pe malul Iordanului. Ajutor a avut și dela sora ei Dobra, măritată cu dl Dumitru Mihalchin din Călărași, care vânzându-și averea din țară s'a retras la Ierihon, unde a cumpărat un loc plin cu pomi și a construit casa, care va fi adăpost pentru românii călători în Palestina. După moartea acestei familii atât de vrednice, casa va deveni proprietatea statului român. F. N.

Preoți împotriva școlii românești. Din Miercurea Ciucului se anunță, că preoții romano-catolici din partea locului predică și de pe amvon, că vor *afurisi* pe toți aceia cari își vor da copiii la școala românească de stat. — Eată o preoțime care și astăzi ține mai mult la iredentismul dela Budapesta, decât la sfânta evanghelie.

Comisiune parlamentară din Londra va pleca în 3 Octomvrie c. la Palestina, unde va sta timp de o lună cercetând cauzele mai îndepărtate și apropiate ale turburărilor din Locurile sfinte și studiind metodele ce vor trebui să fie aplicate în viitor.

Din Basarabia. Un ziar dela Chișinău comunică următoarele: Dacă nevoia te duce în unele comune și târgușoare unde primarul și funcționarii primăriei sânt evrei, nu poți căpăta nici o deslușire. La orice insistență și se răspunde: — «Azi e Sămbătă, e Sărbătoare, primăria e închisă. Mâne e Duminecă, e Sărbătoare, și e tot închisă. Vină matale peste câteva zile și te-om desluși!» Eată un oficiu public, care serbează oficial două zile pe săptămână și «lucrează» numai 5 zile. Nu vom comenta faptul, pentru că să nu fim acuzați de sentimente, care nu le avem.

Studentii «români» în străinătate. Proprietara unui restaurant din orașul francez Toulouse se adresează ministerului nostru de instrucție, să intervină pentru a fi despăgubită pe urma faptului, că mai mulți studenți români au plecat din Toulouse fără să-și achite datoria — câteva mii de franci — la acel restaurant. Numele acestor studenți «români» sânt: Binder, Rabinovici, Cagule, Wald, Bleiberg, Steinberg, Brambir și Buharevici... Strașnici «români».

Un moșneag, azi în vârstă de 86 de ani, din satul moldovean Izvorul Alb, își pierduse fiul în luptele dela Oltuz, — «roul fu îngropat pe muntele Lăpușului. Bătrânul moșneag, cu numele Ioan Darie, om sărac și vrednic creștin, s'a hotărât să aducă acum rămășițele pământești ale fiului său și să le îngroape în cimitirul satului. Cu o căruță, trasă de doi cai, a călătorit timp de două săptămâni. Pe munte a desgropat cu mâinile sale osemintele feciorului, le-a pus în sicriul sfințit de preotul satului Izvorul Alb. După zile și nopți de umblet, hrănit numai cu pâne și apă, curajul moșneag a sosit acasă. Sătenii l-au întâmpinat cu rapori și cruci, și luând în primire sicriul cu rămășițele pământești ale eroului, i-au făcut o înmormântare cu multă cinste.

America este locuită de lumea cea mai religioasă, ne spune un autor american, care e de părere că secolul nostru departe d'a fi un secol al necredinței, este dimpotrivă al credinței celei mai osârdioase. — Dar, această credință pare a se manifesta, în lumea nouă, mai ales prin sporirea sectelor; așa b. o. metodiștii au 19 secte cu templele lor, baptiștii au 18, menotiștii 17 șcl. — peste două sute de secte, unele foarte ciudate, altele extravagant de moderne.

Pentru preoțime. Stofe bune, ieftine, spectacole pentru reverenți, se găsesc de vânzare, în cantitate restrânsă, la Librăria Arhidiecezană, Sibiu, cum se poate vedea din anunțul publicat în acest număr. Doritorii sânt invitați a se adresa cu încredere și cât mai curând cătră Librăria noastră.

La Tapiseria națională din Sibiu, strada Tribunei Nr. 16, (lângă Tipografia arhidiecezană) se confecționează în mod artistic tot felul de cusături și broderii, precum și steaguri naționale românești pentru sfințele biserici, reuniunile de femei, societatea tineretului «St. George», reuniunile de meseriași etc., cu icoane pictate în ulei sau brodate în Gobelin. Doritorii sânt rugați a se adresa cu toată încrederea, asigurându-i că comanda le vom executa cu cea mai mare conștiințiozitate și promptitudine, pe lângă prețurile cele mai convenabile. Tapiseria națională.

## ȘTIRI LOCALE

Consiliul comunal al municipiului Sibiu este convocat pe astăzi, Marți 24 Septemvrie 1929 d. m. ora 16 în sala de ședințe a primăriei. Ședința e publică.

## CĂRȚI ȘI REVISTE

Memoriile unui duhovnic, studiu pastoral scris de Păr. Prot. Vasile Gan, Lucrarea este proprietatea conferenței preoților din tractul Lupșa. Venitul ei este destinat fondului de propagandă religioasă. Ceice își procură acest instructiv volum, servesc cauză cultural-religioasă, și, pe lângă aceasta, au înșiși folos în citirea lui. Se vinde cu 100 lei la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.



## In atențiunea Onoratei Preoțimi!

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, au sosit

# Stofe speciale pentru Reverenți

On. Preoțime este rugată, în interesul propriu, a nu comanda stofe sau reverenți în altă parte, până nu se va convinge despre calitatea și prețul acestor stofe.

Nr. 417/1929.

(127) 1—3

### Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a Apoldul de sus, protopopiatul Mercurei, se publică prin această concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

1. Venitele împreunate cu acest post sânt cele satorite în coala B pentru întregirea dela stat.

2. Sesiune parohială 31 jugăre 1082 st. p., din care 3 jugăre 480 st. p. pământ arabil, iar 28 jugăre 602 st. p. fânaș.

3. Dela comuna politică contra-valoarea alor 6 stânjini de lemne.

4. Relut pentru locuință dela comuna politică Lei 3600 anual.

5. Stola uzitată în parohie.

Reflectanții îndreptățiți la acest post sânt poțiti să și trimită cererile provăzute cu toate documentele necesare în termen oficiului protopopesc în Mercurea și să se prezinte în parohie spre a fi cunoscuți de credincioși.

Mercurea, 16 Septemvrie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român în înțelegere cu consiliul parohial.

**Avr. S. Pecurariu**  
protopop.

Ad. Nr. 406/1929.

(129) 1—3

### Concurs repetit

Pentru ocuparea parohiei de cl. III, Bogata olteană cu filia Dopca protopopiatul Cohalm (Rupeni) se publică concurs cu termen de 30 zile, dela întâia apariție în Telegraful Român.

Retribuțiunile acestui post sânt:

1. Întregirea dela stat, potrivit coalei B.

2. Sesiunea parohială de 6 jug., plus 4 jug., ce stau încă sub arendă forțată.

3. Stola obișnuită în tract.

4. 1<sup>1</sup>/<sub>2</sub> ferdelă de porumb dela fiecare familie din parohie și filie.

Concurenții își vor înainta petitiile, însoțite de acte, subsemnatului oficiu protopopesc, în termenul deschis, urmând a se prezenta în parohie, pentru a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc ort. rom., din ord. Nr. 7136/1929 al Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc.

Cohalm (Rupeni), 17 Septemvrie 1929.

**Alexandru Brotea**  
protopresbiter.

Anunțuri și publicații se primesc cu prețuri cumpătate, în administrația ziarului:

**Telegraful Român**

### Secretară

absolventă de liceu sau comerț superior, persoană muncitoare, scriere frumoasă, caută pentru imediată angajare instituție stat situată munții Carpați splendidă poziție naturală. Trebuind câteodată să reprezinte Direcția, se cere persoană nu prea tânără, serioasă, corectă. Salar lunar 2000, hrană în bune condițiuni, cameră, electricitate, încălzit, bae. Scrieți Institutul educație, castelul «Turnu Roșu», oficiul Tâlmăciu, Sibiu 130 1—1

A apărut cartea binevenită:

## MIC DICȚIONAR

cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ș. a., pentru școale și particulari, de E. Hodos. Un volum de 216 pagini. Prețul 120 lei, și porto poștal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

### Concurs

Postul de bucatăreasă la internatul liceului ortodox român «Avram Iancu» din Brad e vacant cu 1 Octomvrie. Persoanele care doresc a ocupa acest post, să și înainteze cererile însoțite de acte direcțiunii liceului în Brad până în 30 Septemvrie. Salar dela stat Lei 2500.

*Direcțiunea liceului ortodox «Avram Iancu», Brad.*

Nr. 296/1929 prot.

(122) 3—3

### Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Criș, cu filia Cloașterf, protopopiatul Sighișoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B.

Concurenții vor înainta cererile și documentele convenite oficiului protopopesc Sighișoara în termenul prescris, și cu prealabila încunoștințare a acestuia se pot prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Sighișoara, la 31 August 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român în înțelegere cu consiliul parohial.

**Emilian Stoica**  
protopop.

### Concurs

Pentru ocuparea postului de secretar la școala ortodoxă română de cântăreți din Sibiu se publică concurs cu termen de 15 zile.

Ceice vreau să ocupe acest post, să înainteze cerere cu documente Consiliului Arhiepiscopesc din Sibiu.

Sibiu, 14 Septemvrie 1929.

**Direcțiunea**

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamțu, a apărut

## Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Prețul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul, plus spesele de poștă Lei 10, prin mandat postal.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot comanda următoarele

odoare bisericești:

Potire

Disc și Steluță

Cădelnițe

Candele

Chivot

Copie

Lingurițe

Cruci

Cruciulițe

Cununi

Căldărușe cu mătăuz

Clopoțele pt. altar

Cănuțe pt. Sf. mir

Garnitură pt. bolnavi

Prapori

Toate aceste odoare bisericești sânt din Alpaca (Argint de China) aurite și foarte frumos executate, cu prețuri moderate.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broșura:

## „Profeții mesianice în vechiul Testament“

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucțiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanța lor mesianică. Prețul unui exemplar e Lei 55.—. Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană

### A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

## „La picioarele Mântuitorului“

Scurte meditații pentru preoți, prelucrate după A. Huonder, din limba germană

de

**Ioan Moșoiu**

profesor la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu îi citească această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.